

Tutkinnon perusteet

**Vanhustyön
erikoisammattitutkinto 2021**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Vanhustyön erikoisammattitutkinto 2021

Tutkinnon suorittaneen osaaminen

Vanhustyön erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa kohdata ikääntyneen ihmisen tasavertaisena erilaisissa toimintaympäristöissä. Tutkinnon suorittanut osaa kartoittaa ikääntyneen ihmisen elämänkulun ja toimia erilaisissa vanhustyön ydintyöprosesseissa eettisiä toimintaperiaatteita ja vanhustyötä ohjaavia säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Hän osaa ohjata ikääntynyttä ihmistä ja hänen läheisiään arkitekologian käytössä sekä kertoa hyvinvointiteknologian hyödyntämisen mahdollisuuksista toimintakykyisyyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Lisäksi tutkinnon suorittanut tiedostaa verkostotyöskentelyn merkityksen ja osaa integroida työprosesseihin laadukkaan, tavoitteellisen, taloudellisen ja kestäväen kehityksen mukaisen kehittämistyön.

Vanhustyön erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa osaamisalan valintansa mukaisesti toimia joko ikävalmentajana, muistihoidajana, palveluohjaajana tai saattohoidajana. Ikävalmentajan osaamisalan valinnut osaa edistää ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyyttä ja kokonaisvaltaista arjen turvallisuutta. Muistioireisen tai muistisairaana osaamisalan suorittanut osaa tukea muistioireisen tai muistisairaana ihmisen elämää ja ohjata hänen läheisiä sekä omaishoitajia. Ikääntyneen palveluohjauksen osaamisalan suorittanut osaa ohjata ikääntynyttä ihmistä ja hänen läheisiään asioiden hoitamisessa sekä palvelujen tarkoituksenmukaisessa käytössä. Elämän loppuvaiheen hoidon osaamisalan suorittaneella on palliatiivisen hoitotyön ja saattohoidon osaaminen.

Valinnaisen tutkinnon osan suorittanut on syventänyt ja laajentanut osaamistaan ikääntyneen ihmisen asioiden ajamisessa ja osallisuuden edistämässä, elämänhallinnan ohjaamisessa ikääntyneiden riippuvuuksiin liittyen, kokonaisvaltaisen ja mielekkään arjen tukemisessa, ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyyden ja terveyden edistämässä, muistioireisen ja muistisairaana ihmisen arjen tukemisessa, palliatiivisessa hoitotyössä, saattohoidossa tai kuolleen ihmisen hoidossa ja läheisten tukemisessa. Lisäksi valinnaisen tutkinnon osan suorittanut on voinut syventää ja laajentaa osaamistaan yhteisen työn koordinaattorina toimimisessa tai vanhustyön työhyvinvoinnin edistämässä.

Vanhustyön erikoisammattitutkinto ei sinällään anna pätevyyttä toteuttaa lääkehoidon tehtäviä.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Tutkinnon suorittaneet voivat työskennellä sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä sekä kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualoilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä.

Perusteen nimi

Vanhustyön erikoisammattitutkinto 2021

SISÄLTÖ

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	4
2.1. Ikääntyneen ihmisen elämänkulun kartoittaminen ja kokonaisarvion tekeminen, 60 osp.	4
2.2. Ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimiminen, 30 osp.	6
2.3. Ikääntyneen ihmisen elämänhallinnassa ja riippuvuuksista irroittautumisessa tukeminen, 30 osp.	9
2.4. Ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen tukeminen, 30 osp.	12
2.5. Ikävalmentajana toimiminen, 60 osp.	15
2.6. Muistioireisen tai muistisairaana ihmisen arjen tukeminen, 60 osp.	17
2.7. Palliatiivinen hoitotyö, 60 osp.	20
2.8. Saattohoitotyö, kuoleman kohtaaminen ja läheisten tukeminen, 60 osp.	23
2.9. Kuolleen ihmisen hoito ja läheisten tukeminen, 30 osp.	27
2.10. Vanhustyön työhyvinvoinnin koordinointi, 30 osp.	29
2.11. Yhteisen työn koordinaattorina toimiminen, 30 osp.	32
3. Ikääntyneen ihmisen palveluohjauksen osaamisala.	36
4. Muistioireisen ja muistisairaana ihmisen elämän tukemisen osaamisala.	37
5. Ikävalmennuksen osaamisala.	38
6. Elämän loppuvaiheen hoidon osaamisala.	39

1. Tutkinnon muodostuminen

Vanhustyön erikoisammattitutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Siinä on neljä osaamisalaa ja tutkintonimikkeet on määritelty osaamisaloittain seuraavasti:

- ikääntyneen ihmisen palveluohjauksen osaamisala, palveluohjaaja (EAT)
- muistioireisen ja muistisairaana ihmisen arjen tukemisen osaamisala, muistihoitaja (EAT)
- ikävalmennuksen osaamisala, ikävalmentaja (EAT)
- elämän loppuvaiheen osaamisala, saattohoitaja (EAT).

Kukin osaamisala muodostuu pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista. Näiden laajuudet vaihtelevat osaamisaloittain. Pakollisilla tutkinnon osilla varmistetaan osaamisalan ydinosaaminen. Osaamisaloittain määritellyillä valinnaisilla tutkinnon osilla on mahdollista laajentaa tai syventää osaamista.

IKÄÄNTYNEEN IHMISEN PALVELUOHJAUKSEN OSAAMISALA 180 OSP <i>Palveluohjaaja (EAT)</i>
Pakolliset tutkinnon osat 90 osp
Ikääntyneen ihmisen elämäkulun kartoittaminen ja kokonaisarvion tekeminen, 60 osp, P
Ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimiminen, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 90 osp
Ikääntyneen ihmisen elämähallinnassa ja riippuvuuksista irroittautumisessa tukeminen, 30 osp
Ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen tukeminen, 30 osp
Ikävalmentajana toimiminen, 60 osp
Muistioireisen tai muistisairaana ihmisen arjen tukeminen, 60 osp
Palliativinen hoitotyö, 60 osp
Saattohoitotyö, kuoleman kohtaaminen ja läheisten tukeminen, 60 osp
Kuolleen ihmisen hoito ja läheisten tukeminen, 30 osp
Vanhustyön työhyvinvoinnin koordinointi, 30 osp
Yhteisen työn koordinaattorina toimiminen, 30 osp
Tutkinnon osa tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 0-60 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 60 osaamispisteen laajuisesti.</i>
MUISTIOIREISEN IHMISEN JA MUISTISAIRAAN IHMISEN ARJEN TUKEMISEN OSAAMISALA 180 OSP <i>Muistihoitaja (EAT)</i>
Pakolliset tutkinnon osat 120 osp
Ikääntyneen ihmisen elämäkulun kartoittaminen ja kokonaisarvion tekeminen, 60 osp, P
Muistioireisen tai muistisairaana ihmisen arjen tukeminen, 60 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 60 osp

Ikääntyneen ihmisen elämänhallinnassa ja riippuvuuksista irroittautumisessa tukeminen, 30 osp
Ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimiminen, 30 osp
Ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen tukeminen, 30 osp
Ikävalmentajana toimiminen, 60 osp
Palliativinen hoitotyö, 60 osp
Saattohoitotyö, kuoleman kohtaaminen ja läheisten tukeminen, 60 osp
Kuolleen ihmisen hoito ja läheisten tukeminen, 30 osp
Vanhustyön työhyvinvoinnin koordinointi, 30 osp
Yhteisen työn koordinaattorina toimiminen, 30 osp
Tutkinnon osa tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 0-60 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 60 osaamispisteen laajuisesti.</i>
IKÄVALMENNUKSEN OSAAMISALA 180 OSP
<i>Ikävalmentaja (EAT)</i>
Pakolliset tutkinnon osat 120 osp
Ikääntyneen ihmisen elämänkulun kartoittaminen ja kokonaisarvion tekeminen, 60 osp, P
Ikävalmentajana toimiminen, 60 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 60 osp
Ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen tukeminen, 30 osp
Muistioireisen tai muistisairaana ihmisen arjen tukeminen, 60 osp
Ikääntyneen ihmisen elämänhallinnassa ja riippuvuuksista irroittautumisessa tukeminen, 30 osp
Ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimiminen, 30 osp
Vanhustyön työhyvinvoinnin koordinointi, 30 osp
Yhteisen työn koordinaattorina toimiminen, 30 osp
Tutkinnon osa tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 0-60 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 60 osaamispisteen laajuisesti.</i>
ELÄMÄN LOPPUVAIHEEN HOIDON OSAAMISALA 180 OSP
<i>Saattohoitaja (EAT)</i>
Pakolliset tutkinnon osat 120 osp
Palliativinen hoitotyö, 60 osp, P
Saattohoitotyö, kuoleman kohtaaminen ja läheisten tukeminen, 60 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 60 osp
Kuolleen ihmisen hoito ja läheisten tukeminen, 30 osp
Ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimiminen, 30 osp
Ikääntyneen ihmisen elämänkulun kartoittaminen ja kokonaisarvion tekeminen, 60 osp

Muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen arjen tukeminen, 60 osp
Vanhustyön työhyvinvoinnin koordinointi, 30 osp
Yhteisen työn koordinaattorina toimiminen, 30 osp
Tutkinnon osa tai osia ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 0-30 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tai osia ammattitutkinnosta tai toisesta erikoisammattitutkinnosta 30 osaamispisteen laajuisesti.</i>

2. Tutkinnon osat

2.1. Ikääntyneen ihmisen elämänkulun kartoittaminen ja kokonaisarvion tekeminen, 60 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kohdata ikääntyneen ihmisen ja tehdä kokonaisarvion
- suunnitella ammatillisia interventioita
- toimia ikääntyneen ihmisen kanssa kokonaistilanteen huomioiden
- arvioida ja kehittää ikääntyneen ihmisen elämänkulun kartoittamista ja kokonaisarvion tekemistä.

Arviointi

Opiskelija kohtaa ikääntyneen ihmisen ja tekee kokonaisarvion.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• kohtaa ikääntyneen ihmisen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa yksilöllisesti kokonaisena ihmisenä eettisten periaatteiden mukaisesti ja empaattisuutta osoittaen• käyttää erilaisia tiedonkeruumenetelmiä ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteen kartoituksessa ja hyödyntää niistä saamaansa tietoa tarkoituksenmukaisesti• kartoittaa ikääntyneen ihmisen elämänkulun ja hyödyntää kokoamaansa tietoa kokonaisarviossaan• kokoaa asiakaslähtöisesti olennaiset tiedot ikääntyneen ihmisen terveydentilasta, ravitsemuksesta, sairauksista ja lääkityksistä yhdessä ikääntyneen ihmisen ja hänen lähiverkostonsa kanssa• selvittää ikääntyneen ihmisen sosiaalisen verkoston ja sen merkityksen käyttäen tarkoituksenmukaisia menetelmiä ja toimintamalleja• selvittää riittävän laajasti palvelujen käyttöhistorian ja arvioi niiden vaikutukset nykytilanteeseen• selvittää suullisesti ikääntyneen ihmisen teknologiasuhteen ja miten hän on hyödyntänyt teknologiaa omassa elämässään• arvioi asiantuntevasti ikääntyneen ihmisen fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja henkiset voimavarat sekä kyvyn sietää muutoksia• arvioi asiakasohjauksen ja neuvonnan tarpeen kulttuuritietoisuutta hyödyntäen• perustelee kokonaisarviota hyödyntäen monitieteistä gerontologista tutkimustietoa ja ajantasaista vanhuskäsitystä.

Opiskelija suunnittelee ammatillisia interventioita.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• hyödyntää suunnitelman tekemisessä riittävästi monialaista verkostoa sekä palvelujärjestelmän tuntemusta• kokoaa suunnittelua ja toteuttamista varten ikääntyneen asiakkaan terveydentilaan ja sairauksiin liittyvät olennaiset

	<p>tiedot tehden niistä kokonaisarvion yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa ikääntymisen huomioivan ohjauksen ja palvelujen suunnitelman • suunnittelee ja toteuttaa ammatillisen intervention itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat • toimii potilasasiakirjoja sekä tietoturvan ja henkilötietojen käsittelyä ja säilyttämistä ohjaavien säädösten mukaisesti • sisällyttää suunnitelmaan tarkoituksenmukaisesti teknologiaa • analysoi ja hyödyntää suunnittelussa asiantuntevasti elämänkulun kartoitusta ja verkostokarttaa • käyttää tarkoituksenmukaisesti toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita sekä hyödyntää niistä saatavaa tietoa palvelujen suunnitelman ja intervention suunnittelussa • huomioi suunnitelmassa yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen ravitsemustilan sekä terveydentilan muutokset ja lääkehoidon • kartoittaa monipuolisesti ikääntymisen alan ammattilaisten verkostoyhteistyön mahdollisuuksia • suunnittelee ja luo uutta moniammatillista rajapintatyötä ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteen edistämiseksi ottaen huomioon yksilölliset kulttuuriset tekijät.
--	--

Opiskelija toimii ikääntyneen ihmisen kanssa kokonaistilanteen huomioiden.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kohtaa ikääntyneen ihmisen yksilöllisesti monikulttuurisissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä soveltaen uusinta vanhuskäsitystä • on erilaisissa vuorovaikutus- ja palvelutilanteissa aidosti ja empaattisesti läsnä kuunnellen asiakasta ja kunnioittaen itsemääräämisoikeutta • viestii ja on vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä • toimii itsenäisesti ikäosaajana ajantasaisten säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti kokonaistilanteen ja muut toimijat huomioiden • ottaa toiminnassaan huomioon ikääntyneen ihmisen elämänkulun vaiheen ja kokonaistilanteen perustellen toimintaansa • ottaa toiminnassaan asiantuntevasti huomioon ikääntyneen ihmisen toimintakyvyn vaihtelun ja arkeen liittyvät ravitsemukselliset, liikunnalliset, uneen ja lepoon sekä lääkehoitoon liittyvät tekijät • edistää ikääntyneen ihmisen resilienssiä ja osallisuutta ammatillisesti • huomioi toiminnassaan yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen vuorovaikutustaidot sekä fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset voimavarat, muutoksen sietokyvyn sekä kyvyn vastata niihin • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • hyödyntää työssään vastavuoroisesti muita verkostotoimijoita ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia • hyödyntää alan hyvien käytänteiden uusinta tietoa työskennellen tutkivalla ja kehittäväällä työotteella • soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti • jakaa asiantuntevasti osaamistaan ja tekemiään havaintoja ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteesta monitoimijaisen työryhmän käyttöön

	<ul style="list-style-type: none"> • edistää aktiivisesti vanhustyön laatua ja vaikuttavuutta huomioiden ikääntyneiden ihmisten kulttuuriset oikeudet • toimii asiakas- ja työturvallisuutta noudattaen • toimii tiedostaen kestävän kehityksen periaatteet • huolehtii tiedostavasti omasta työkyvystään ja omalta osaltaan työyhteisönsä työhyvinvoinnista.
--	---

Opiskelija arvioi ja kehittää ikääntyneen ihmisen elämänkulun kartoittamista ja kokonaisarvion tekemistä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi toimintaansa realistisesti työprosessien eri vaiheissa esittäen perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen • arvioi ja kehittää työyhteisön toimintaa ja toiminnan laatua gerontologiseen tietoperustaan pohjautuen • hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta muuttaen toimintaansa tarvittaessa • esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia • kehittää toimintaansa asiakaslähtöisesti ja kulttuuritietoisesti • osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualueilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tehdä kokonaisarvion ikääntyneen asiakkaan avun tarpeesta
- laatia asiakassuunnitelman yhdessä ikääntyneen ihmisen kanssa
- toteuttaa ikääntyneen ihmisen asiakassuunnitelmaa
- arvioida ja kehittää ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimimista.

Arviointi

Opiskelija tekee kokonaisarvion ikääntyneen asiakkaan avun tarpeesta.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kohtaa ikääntyneen ihmisen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa kokonaisena ihmisenä eettisten periaatteiden mukaisesti ja empaattisuutta osoittaen

	<ul style="list-style-type: none"> • kokoaa asiantuntevasti ikääntyneen ihmisen, omaisten ja läheisten voimavarat, muutoksen sietokyvyn sekä kyvyn vastata niihin asioiden hoitamisessa • käyttää tarkoituksenmukaisesti tiedonkeruumenetelmiä ikääntyneen ihmisen avuntarpeen ja palvelujen kokonaistilanteen kartoituksessa • tarjoaa ennakoiden tietoa järjestöjen ja vapaaehtoisten toiminnasta, sosiaalisista etuuksista sekä ohjaa ja auttaa tarvittaessa erilaisten tukien haussa ja digitaalisissa asiointipalveluissa • kartoittaa kokonaisvaltaisesti ikääntyneen asiakkaan toimintakyvyn ja asumiseen sekä talouteen ja muihin elämän osa-alueisiin liittyvät avuntarpeet • selvittää yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen sekä elämismailmaan liittyvät kysymykset ja niihin liittyvän hallinnan • kartoittaa yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen sosiaalisen, ammatillisen ja läheisverkoston nykytilan • antaa tarvittaessa asiantuntevasti tietoa myös lähiverkostolle erilaisista tukipalveluista kuten omaishoidon tuesta tai perhehoidosta ja omaisille suunnatuista palveluista • selvittää riittävän laajasti sosiaali- ja terveys- sekä kuntoutuspalvelujen, kuntouttavien toimenpiteiden käyttöhistorian ja etuuksien käytön tai voimassaolon • kokoaa asiantuntevasti ikääntyneen ihmisen terveydentilaan ja mahdolliseen kaltoinkohteluun tai ikäsyryjintään liittyvät olennaiset tiedot • arvioi ammattimaisesti asiakasohjauksen, kuntoutuksen ja sosiaaliturvan sekä etuuksien tarpeen moniammatillisen työryhmän kanssa tarvittavissa verkostoissa • käyttää ajantasaista tietoa tarkoituksenmukaisesti kokonaisarvion ja palvelutarvearvion tekemisessä.
--	--

Opiskelija laatii asiakassuunnitelman yhdessä ikääntyneen ihmisen kanssa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää asiantuntevasti tietoa Suomen ja oman alueensa palvelujärjestelmästä, palvelurakenteesta, iäkkäiden palveluista ja etuuksia koskevasta lainsäädännöstä sekä laatusuosituksista • hyödyntää tietoa omais- ja perhehoidosta sekä kuntoutuksen lainsäädännöstä, ohjeista ja määräyksistä ikääntyneen ihmisen yksilölliset tarpeen huomioiden • sisällyttää suunnitelmaan ennakoinnin ja varhaisen puuttumisen näkökulmat ja löytää tarkoituksenmukaiset keinot avuntarpeeseen vastaamiseksi • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat • tiedottaa asiantuntevasti ikääntyneen ihmisen lähiverkostolle ja hänelle itselleen oikeuksista ja mahdollisuuksista sosiaaliturvaan, omais- ja perhehoitoon, asumispalveluihin, kodin muutostöihin, kotihoitoon sekä kuntoutukseen ja koulutukseen • kokoaa tarkoituksenmukaisesti ikääntyneen asiakkaan terveydentilaan ja sairauksiin liittyvät olennaiset tiedot sekä tekee niistä kokonaisarvion yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa • toimii potilasasiakirjoja sekä tietoturvan ja henkilötietojen käsittelyä ja säilyttämistä ohjaavien säädösten mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • laatii yhdessä ikääntyneen ihmisen kanssa hyvinvointia ylläpitävän ja tavoitteellisen suunnitelman ottaen huomioon ikääntyneen ihmisen elämäntilanteen ja kokonaistilanteen sekä omais- ja läheisavun mahdollisuudet • käyttää tarkoituksenmukaisesti toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita sekä tarvittaessa eri toimijoilta saatua tietoa ja hyödyntää niitä asiakassuunnitelman tekemisessä • tiedottaa tarkoituksenmukaisesti ikääntyneelle ja hänen lähiverkostolleen järjestöjen tarjoamista toiminnoista ja vapaaehtoistoiminnasta • kartoittaa perustellen verkostoyhteistyön mahdollisuuksia sekä ohjaa ja tekee esityksiä palvelujen tuottajien palveluista, joihin ikääntynyt ihminen voi hakeutua • hyödyntää asiantuntevasti moniammatillista rajapintatyötä ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteen edistämiseksi.
--	---

Opiskelija toteuttaa ikääntyneen ihmisen asiakassuunnitelmaa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii ikääntyneen ihmisen asiakassuunnitelman toteuttamisen vastuuhenkilönä ajantasaisten säädösten, määräysten, alueellisten ohjeiden ja eettisten periaatteiden mukaisesti • edistää ikääntyneen ihmisen omahoitoa, osallisuutta, hyvinvointia ja turvallisuutta ottaen huomioon ikääntyneen ihmisen yksilöllisen kokonaistilanteen • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • toteuttaa palveluneuvontaa ja -ohjausta eri tiedotuskanavissa digitaalisia mahdollisuuksia hyödyntäen • ohjaa ikääntynyttä ihmistä ja hänen lähiverkostoaan ammatillisesti hakemusten ja tukihakemusten tekemisessä • kannustaa ja ohjaa yksilöllisesti ikääntyvää ihmistä ilmaisemaan tahtonsa omasta hoidostaan ja tekemään hoitotahdon • hyödyntää toiminnassaan tarkoituksenmukaisesti erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja sekä ohjaa ja rohkaisee ikääntynyttä ihmistä muutostilanteissa hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi • ottaa tarpeen mukaan puheeksi ikääntyneen ihmisen elämismaailmaa horjuttavat tekijät kuten mahdollisen kaltoinkohtelun ja yksinäisyyden • työskentelee ikääntyneen ihmisen ja hänen lähiverkostonsa kanssa monikulttuurisissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä ja on tasavertaisesti läsnä ohjaustilanteissa • toteuttaa ja edistää työssään asiantuntevasti asiakkaiden kokemusasiantuntijuutta, vertaistukea ja asiakasosallisuutta • kertoo ikääntyneelle ja hänen läheisilleen vaikuttamisen mahdollisuuksista osallisuutta edistäen • tekee tavoitteellisesti yhteistyötä muiden verkostotoimijoiden ja järjestöjen asiantuntijoiden kanssa sekä seuraa ikääntyneen ihmisen asiakassuunnitelman toteutumista yhdessä heidän kanssaan • hyödyntää asiantuntevasti uusinta tietoa alan hyvistä käytänteistä ja palveluista • seuraa ja arvioi asiakassuunnitelman tavoitteiden toteutumista huolehtien suunnitelmaan tehtävistä muutoksista ja ajantasaisuudesta sekä siitä, että ajantasainen suunnitelma ja tavoitteet ovat kaikkien ikääntyneen ihmisen kanssa toimivien toimijoiden tiedossa

	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii aktiivisesti omasta ja omalta osaltaan työyhteisönsä työhyvinvoinnista • toimii kestävän kehityksen periaatteiden vaatimalla tavalla • soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti.
--	---

Opiskelija arvioi ja kehittää ikääntyneen ihmisen asioiden ajajana toimimista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja analysoi asiakasprosessiin vaikuttaneita tekijöitä • arvioi omaa toimintaansa realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen • hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa • arvioi ammatillista yhteistyötä ja tiedonkulkua eri toimijoiden kanssa ja kehittää toiminnan laatua • arvioi palvelujärjestelmän toimivuutta ikääntyneen ihmisen näkökulmasta ja kehittää palveluita ja palveluprosesseja asiakaslähtöisesti • esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia • osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualoilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Ikääntyneen ihmisen elämänhallinnassa ja riippuvuuksista irroittautumisessa tukeminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tehdä kokonaisarvion ikääntyneen ihmisen elämänhallinnasta ja riippuvuuksista
- tehdä ikääntyneen ihmisen elämänhallinnan suunnitelman
- tukea ja ohjata elämänhallinnan suunnitelman toteutumista
- arvioida ja kehittää toimintaa ikääntyneen ihmisen elämänhallinnan ja riippuvuuksista irroittautumisen tukemisessa.

Arviointi

Opiskelija tekee kokonaisarvion ikääntyneen ihmisen elämänhallinnasta ja riippuvuuksista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kohtaa ikääntyneen ihmisen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa kokonaisuutena ihmisenä eettisten periaatteiden mukaisesti ja empaattisuutta osoittaen • pohtii analysoiden omaa asennettaan ikääntymiseen ja erilaisiin riippuvuuksiin ja hyödyntää tietoa erilaisista riippuvuuksista ilmiönä • tunnistaa asiantuntevasti ikääntyneen ihmisen riippuvuuksien kehittymisen riskit sekä elämänvaiheeseen liittyvät riskit tai niitä lisäävät tekijät • käyttää kokonaisarvion tekemisessä tarkoituksenmukaisesti yhteiskunnassa vallalla olevia ja uusimpaan tietoon perustuvia vanhuskäsityksiä • perustelee toimintaansa näyttöön perustuvalla tiedolla alalla vallitsevista elämäntilanteiden ja vanhenemisen teorioista • selvittää kokonaisvaltaisesti ikääntymisen, elintapojen ja riippuvuuksien vaikutuksia yksilön fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen, hyvinvointiin ja toimintakykyyn • hyödyntää moniammatillisesti asiantuntijuutta ikääntyneen ihmisen riippuvuuksien ja erityisesti päihdeiden ja lääkkeiden väärinkäytön vaikutusten ja niihin liittyviä riskien selvittämisessä • kartoittaa yksilöllisesti ikääntyneen asiakkaan mielialaan vaikuttavat voimaantavat tekijät sekä hänen yksilölliset voimavaransa • selvittää yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen yksinäisyyden kokemuksen sekä yksinäisyyteen ja syrjäytymiseen liittyvät riskit • selvittää tai kartoittaa kokonaisvaltaisesti ikääntyneen asiakkaan olemassa olevat perhe- ja lähiverkostot.

Opiskelija tekee ikääntyneen ihmisen elämänhallinnan suunnitelman.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää tarkoituksenmukaisesti tietoa lainsäädännöstä, määräyksistä sekä ajantasaisista ohjeista ja ohjelmista • hyödyntää moniammatillisesti asiantuntijuutta riippuvuuksien ehkäisyssä ja interventioiden suunnittelussa • hyödyntää tiedon hankkimisessa ja välittämisessä riittävästi monialaista verkostoa sekä Suomen ja oman alueen palvelujärjestelmän tuntemusta • laatii itsenäisesti ohjauksen, neuvonnan ja palvelujen suunnitelmat yhdessä ikääntyneen asiakkaan ja tarvittaessa hänen lähiverkostonsa kanssa • hyödyntää asiantuntevasti verkostokarttaa ja elämänlaadun mittareita sekä niistä saatavaa tietoa riippuvuuksien ehkäisyssä ja hoidon tai intervention suunnittelussa • hyödyntää riittävässä määrin tietoa ikääntyneen ihmisen elämäntilanteesta ja sairaushistoriasta • käyttää yksilöllisesti ajantasaista tietoa terveellisistä elintavoista • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat • ottaa asiantuntevasti puheeksi ikääntyneen henkisen hyvinvoinnin, mahdolliset riippuvuudet ja päihdekäytön sekä tekee suunnitelman ikääntyneen ihmisen hyvinvointia ja elämänhallintaa edistäen

	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa puheeksi yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ikääntyneen ihmisen turvattomuutta ja pelkoja aiheuttavat tekijät riippuvuuksien aiheuttajina • ottaa tarkoituksenmukaisesti huomioon kaltoinkohtelun sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan mahdollisuuden • kiinnittää monipuolisesti huomiota ikääntyneen asiakkaan erityistarpeisiin yksilöllisen suunnitelman laatimisessa • sisällyttää suunnitelmaan tarkoituksenmukaisesti teknologiaa ja sovelluksia mielen tasapainon, hyvinvoinnin ja elämänhallinnan edistämiseksi.
--	--

Opiskelija tukee ja ohjaa elämänhallinnan suunnitelman toteutumista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • ohjaa ja tukee ikääntyneitä asiakasta kognitiivisten toimintojen ylläpitämisessä ja terveellisten elintapojen toteuttamisessa perustellen toimintaansa • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • tukee aktiivisesti ikääntyneen omatoimisuutta ja osallisuutta • toteuttaa ja ohjaa toimintakyvyn edistämistä tarkoituksenmukaisesti lääkkeettömiä keinoja sekä turvallista lääkehoitoa ammatillisen vastuualueensa mukaisesti • osallistaa perheen ja ikääntyneen asiakkaan lähiverkoston perustellen toimintaansa verkoston merkityksellä ikääntyneen hyvinvoinnille • ohjaa asiantuntevasti perhettä ja lähiverkostoa ikääntyneen asiakkaan hyvinvoinnin ja elämänhallinnan edistämiseksi sekä sosiaalisen ja taloudellisen tuen hakemisessa • toimii yhteistyökykyisesti moniammatillisessa työryhmässä eri toimijoiden kanssa ikääntyneen asiakkaan riippuvuuksien ehkäisemiseksi sekä riippuvuuksien tai päihdekäytön tilanteissa • toimii asiantuntevasti ikääntyneen asiakkaan hyvinvointia ja elämänhallintaa edistävällä tavalla • tukee ja ohjaa ikääntyneitä asiakasta tarkoituksenmukaisesti palveluihin ja perustelee toimintaansa tiedolla ikääntyneille suunnatuista palveluista ja interventioista • ohjaa ikääntyneen asiakkaan yksilöllisesti hänelle soveltuvan vapaaehtoistoiminnan pariin • toimii aloitteellisesti ikääntyneen yksinäisyyden, syrjäytymisen tai sen uhan ehkäisemiseksi • ennakoii ja ehkäisee ikääntyneen aggressiivista käyttäytymistä ja toimii ammatillisesti näissä tilanteissa • soveltaa työssään tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti • toimii ikääntyneen asiakkaan edun mukaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kaltoinkohtelun sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan tilanteissa • puuttuu ikääntyneen turvattomuutta ja pelkoja aiheuttaviin tekijöihin asiakaslähtöisesti • valitsee asiakaslähtöisesti tarkoituksenmukaista teknologiaa ja sovelluksia mielen tasapainon ja hyvinvoinnin edistämiseen • huolehtii aktiivisesti omasta ja omalta osaltaan työyhteisönsä työhyvinvoinnista • toimii kestävästä kehityksen periaatteiden vaatimalla tavalla.

Opiskelija arvioi ja kehittää toimintaa ikääntyneen ihmisen elämänhallinnan ja riippuvuuksista irroittautumisen tukemisessa.

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa toimintaansa realistisesti omat voimavaransa tunnistaen • esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen • arvioi ja kehittää työyhteisön ja asiakkaan turvallisuutta • esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteluita kehittämisehdotuksia • kehittää ikääntyneen asiakkaan palveluja asiakaslähtöisesti, aloitteellisesti ja sisäisen yrittäjyyden mukaan • arvioi ja kehittää eri toimijoiden yhteistyön sujuvuutta ikääntyneen ihmisen riippuvuuksien riskien tunnistamisessa ja palveluihin ohjaamisessa • osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualoilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen tukeminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kartoittaa ikääntyneen ihmisen kokonaisvaltaisen ja mielekkään arjen
- laatia mielekkään arjen tukemisen suunnitelman
- tukea ikääntyneen ihmisen mielekästä arkea
- arvioida ja kehittää ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen tukemista.

Arviointi

Opiskelija kartoittaa ikääntyneen ihmisen kokonaisvaltaisen ja mielekkään arjen.

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kohtaa ikääntyneen ihmisen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa kokonaisena ihmisenä eettisten periaatteiden mukaisesti ja empaattisuutta osoittaen • käyttää erilaisia tiedonkeruumenetelmiä ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteen ja mielekkään arkielämän kartoituksessa ja hyödyntää tarkoituksenmukaisesti niistä saamaansa tietoa • kartoittaa yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen elämänkulun ja näkemyksen omannäköisestä mielekkästä arjesta • selvittää ikääntyneen ihmisen osallisuuden kokemuksen ja toiveet sen tukemisesta käyttäen tarkoituksenmukaisia menetelmiä ja toimintamalleja • selvittää asiantuntevasti ikääntyneen ihmisen aikaisemmat yhteydet hyvinvoinnin lähteisiin sekä palvelujen käyttöhistorian

	<p>ja teknologiasuhteen sekä arvioi niiden vaikutukset nykytilanteeseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ja arvioi monipuolisesti ikääntyneen ihmisen aineelliset ja aineettomat omat ja yhteisölliset voimavarat sekä asuin- tai toimintaympäristön osallisuutta mahdollistavat ja estävät tekijät • kokoaa asiakaslähtöisesti prosessissa tarvittavat olennaiset tiedot ikääntyneen asiakkaan terveydentilasta ja sairauksista yhdessä asiakkaan sekä hänen lähiverkostonsa kanssa ja tekee kokonaisarvion ja hyödyntää arviotaan mielekkään arjen sisällön ja sen tukemisen suunnittelussa • perustelee kokonaisarviota asiantuntevasti monitieteisellä tutkimustiedolla • arvioi yksilöllisesti asiakasohjauksen ja neuvonnan tarpeen mielekkään arjen tukemisen suunnittelun pohjaksi.
--	---

Opiskelija laatii mielekkään arjen tukemisen suunnitelman.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää tiedon hankkimisessa ja välittämisessä monialaista verkostoa sekä Suomen ja oman alueen palvelujärjestelmän tuntemusta erityisesti huomioiden kulttuuri- ja taideverkostot • laatii mielekkään arjen sisällön ja toiminnan, sen ohjauksen, neuvonnan ja palvelujen suunnitelman yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa niin, että se kunnioittaa ikääntyneen ihmisen oman näköistä elämää • ottaa suunnitelmassaan huomioon yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen kulttuuriset oikeudet ja erilaiset mahdollisuudet toteuttaa niitä • analysoi suunnitelmaansa varten tekemäänsä arviota hyödyntäen siinä tietoa ikääntyneen ihmisen aineellisista ja aineettomista voimavaroista ja toimintaympäristön osallisuutta mahdollistavista ja estävistä tekijöistä • käyttää tarkoituksenmukaisesti elämän laadun ja toimintakyvyn mittareita ja hyödyntää niistä saatavaa tietoa mielekkään arjen tukemisen suunnitelman ja intervention suunnittelussa • valitsee suunnitelmaan tarkoituksenmukaisesti erilaisia osallisuutta, arjen toiminnallisuutta ja mielekkyyttä edistäviä menetelmiä ja mahdollisuuksien mukaan saman ikäisten ihmisten kohtaamisia lisääviä tilaisuuksia ja tapahtumia • kartoittaa monipuolisesti verkostoyhteistyön mahdollisuuksia sekä suunnittelee ja luo uutta moniammatillista rajapintatyötä ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen ja aktiivisuuden edistämiseksi ja tukemiseksi • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat.

Opiskelija tukee ikääntyneen ihmisen mielekästä arkea.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii ajantasaisten säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti toteuttaen ikääntyneen ihmisen ja hänen läheisverkostonsa kanssa tehtyä suunnitelmaa mielekkään arjen ja oman näköisen elämän toteutumiseksi • noudattaa toiminnassaan ammattieettisiä periaatteita soveltaen uusimpia näkemyksiä ikääntyneen ihmisen hyvästä elämästä ikääntyneen yksilöllistä näkemystä kunnioittaen

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • kohtaa ikääntyneen ihmisen monikulttuurisissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä ottaen huomioon asiakas- ja työturvallisuuden • tukee ikääntyneen ihmisen arjen elämänhallintaa parantavaa toimintaa, vahvistaen osallisuutta, edistäen onnistumisen kokemuksia sekä ehkäisten yksinäisyyttä • ottaa toiminnassaan huomioon ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteen sekä arkeen liittyvät tekijät perustellen toimintaansa • huomioi toiminnassaan yksilöllisesti ikääntyneen ihmisen aineelliset ja aineettomat voimavarat sekä toimintaympäristön osallisuutta mahdollistavat tekijät ja poistaa osallisuutta estävät tekijät mahdollisuuksien mukaan • työskentelee asiantuntevasti toimintakykyä tukevalla ja kehittäväällä työotteella • hyödyntää toiminnassaan monipuolisesti sähköisiä palvelualustoja ja uutta teknologiaa sekä virtuaalitodellisuuden ja robotiikan mahdollisuuksia • kirjaa mielekkään elämän toteutumista ja tekemiään havaintoja kaikkien toimijoiden käyttöön tavoitteellisen toiminnan varmistamiseksi • toimii yhteistyökykyisesti muiden verkostotoimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa • hyödyntää monipuolisesti alan hyvien käytänteiden uusinta tietoa • soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti • jakaa osaamistaan moniammatillisen työryhmän käyttöön edistäen yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja mielekkään arjen syntymistä aktiivisia toimintamalleja • huolehtii aktiivisesti omasta ja omalta osaltaan työyhteisönsä työhyvinvoinnista • toimii kestävän kehityksen periaatteiden vaatimalla tavalla.
--	--

Opiskelija arvio ja kehittää ikääntyneen ihmisen mielekkään arjen tukemista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi toimintaansa realistisesti työprosessien eri vaiheissa ja kehittää sitä tarkoituksenmukaisesti ja asiakaslähtöisesti • esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen • arvioi ja kehittää ikääntyneiden parissa toimivien ihmisten työtä arjen mielekkyyden edistämisessä • hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa toimintaansa tarvittaessa • esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia • ymmärtää oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualoilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Ikävalmentajana toimiminen, 60 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tehdä kokonaisarvion ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyydestä
- laatia ohjelman tai suunnitelman toimintakykyisyyden edistämiseksi
- toteuttaa ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyyden ohjelmaa tai suunnitelmaa
- arvioida ja kehittää ikävalmentajana toimimista.

Arviointi

Opiskelija tekee kokonaisarvion ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyydestä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• kohtaa ikääntyneen ihmisen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tasavertaisesti ja yksilöllisesti kokonaisena ihmisenä eettisten periaatteiden mukaisesti ja empaattisuutta osoittaen• käyttää erilaisia tiedonkeruumenetelmiä ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyyden kartoittamisessa ottaen huomioon yksilöllisen toimintakyvyn ja ympäristön• kartoittaa asiantuntevasti ikääntyneen ihmisen terveyden edistämiseen, omahoitoon, hyvinvointiin ja elämäntapoihin liittyvät tavat ja tottumukset• selvittää ikääntyneen ihmisen sosiaalisen verkoston ja sen merkityksen käyttäen erilaisia verkostomalleja• selvittää asiantuntevasti omahoidon, kuntoutuksen ja palvelujen käyttöhistorian• arvioi kokonaisvaltaisesti ikääntyneen ihmisen voimavarat, muutoksen sietokyvyn ja kyvyn vastata niihin• kokoaa toimintaprosessin suunnittelua ja toteuttamista varten ikääntyneen asiakkaan terveydentilaan ja sairauksiin liittyvät olennaiset tiedot sekä tekee niistä kokonaisarvion yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa huomioiden tietoturvan ja henkilötietojen käsittelyä ja säilyttämistä ohjaavat säädökset• käyttää tarkoituksenmukaisesti kokonaisarvion tekemisessä monitieteistä tutkimustietoa• arvioi ammattimaisesti asiakasohjauksen, neuvonnan, kuntoutuksen tai valmennuksen tarpeen.

Opiskelija laatii ohjelman tai suunnitelman toimintakykyisyyden edistämiseksi.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tuntee riittävän hyvin Suomen palvelujärjestelmän, ehkäisevän työn, ohjauksen, neuvonnan, valmennuksen ja kuntoutuksen mahdollisuudet sekä soveltaa tietoja työssään erityisesti suunnittelu- ja toteutusvaiheissa• suunnittelee yhdessä ikääntyneen ihmisen kanssa terveyttä ja fyysistä hyvinvointia ylläpitävän ja kehittävän tavoitteellisen ohjelman tai suunnitelman ottaen huomioon ikääntyneen ihmisen terveydentilan, kunnon ja kokonaistilanteen sekä fysiologisten ongelmien ehkäisyn

	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat • käyttää tarkoituksenmukaisesti toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita ja hyödyntää niistä saatavaa tietoa ohjaukseen, neuvontaan, kuntotukseen, valmennukseen tai interventioon liittyvän ohjelman tai suunnitelman tekemisessä • kartoittaa verkostoyhteistyön mahdollisuuksia sisällyttäen ikääntyneelle ihmiselle tehtävään ohjelmaan tai suunnitelmaan tarkoituksenmukaisesti esityksiä myös muiden palvelujen tuottajien palveluista, joista ikääntynyt ihminen voisi hyötyä • hyödyntää asiantuntevasti palvelumuotoilua sekä suunnittelee ja luo uutta moniammatillista rajapintatyötä ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteen edistämiseksi • analysoi ja hyödyntää verkostokarttaa yhtenä suunnittelun työkaluna yhdessä ikääntyneen ihmisen ja hänen läheistverkostonsa kanssa • kokoaa suunnittelua ja toteuttamista varten ikääntyneen asiakkaan terveydentilaan ja sairauksiin liittyvät olennaiset tiedot sekä tekee niistä kokonaisarvion yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa.
--	--

Opiskelija toteuttaa ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyyden ohjelmaa tai suunnitelmaa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii voimavara- ja tukijana ja valmentajana noudattaen ajantasaisia säädöksiä, määräyksiä, ohjeita eettisiä periaatteita • toimii ajantasaisen säädösten, määräysten, ohjeiden ja eettisten periaatteiden mukaisesti toimintakykyisyyden edistämistyössä • edistää terveiden ja toimintakyvyltään eri kuntoisten ikääntyneiden ihmisten omahoitoa, kuntoutumista ja osallisuutta huomioiden toiminnassaan vaikuttavuuden ja taloudellisuuden • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • ottaa toiminnassaan yksilöllisesti huomioon ikääntyneen ihmisen kokonaistilanteen, fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset voimavarat ja muutoksen sietokyvyn sekä kyvyn vastata niihin perustellen tekemiään ratkaisuja • hyödyntää toiminnassaan tarkoituksenmukaisesti apuvälineitä ja teknologisia ratkaisuja sekä ohjaa ikääntynyttä ihmistä ottamaan käyttöön ja käyttämään hänelle sopivia arkea helpottavia ja turvallisuutta edistäviä apuvälineitä ja teknologisia ratkaisuja • vastaa kokonaisvaltaisesti ikääntyneen ihmisen terveyttä ja fyysistä hyvinvointia ylläpitävän ja kehittävän ohjelman tai suunnitelman toteutumisesta tavoitteiden suuntaisesti • antaa ikääntyneelle ihmiselle realistista ja yksilöllistä palautetta nostamalla esiin onnistumiskokemukset ja toiminnan haasteet sekä muuttaa suunnitelmaa tarvittaessa ikääntyneen ihmisen kanssa neuvotellen • työskentelee toimintakykyisyyden huomioiden ikääntyneen ihmisen ja hänen lähiverkostonsa kanssa monikulttuurisissa sekä erilaisissa toimintaympäristöissä • on tasavertaisena läsnä ohjaus ja valmennustilanteissa • tekee yhteistyötä muiden verkostotoimijoiden ja järjestöjen asiantuntijoiden kanssa kehittäen ikääntyneiden terveyden edistämiseen, ohjaukseen, neuvontaan, kuntoutukseen tai valmennukseen liittyvää työtä

	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää uusinta tietoa alan hyvistä käytänteistä soveltaen työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti • huolehtii aktiivisesti omasta ja omalta osaltaan työyhteisönsä työhyvinvoinnista • toimii kestävän kehityksen periaatteiden vaatimalla tavalla.
--	---

Opiskelija arvioi ja kehittää ikävalmentajana toimimista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi ikävalmennustyössä asetettujen tavoitteiden saavuttamista analysoiden prosessiin vaikuttaneita tekijöitä • arvioi suoritustaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen • hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa toimintaansa tarvittaessa • arvioi moniammatillisen yhteistyön vaikuttavuutta ja taloudellisuutta ja osallistuu niiden kehittämiseen • arvioi ja kehittää työyhteisön toimintaa ja laatua • esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämissuhteita ja kehittää alan vetovoimaisuutta • osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualoilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin

2.6. Muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen arjen tukeminen, 60 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kohdata muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen ja tehdä kokonaisarvion
- tehdä muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen arjen tukemisen suunnitelman
- toimia muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen kanssa
- arvioida ja kehittää muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen arjen tukemista.

Arviointi

Opiskelija kohtaa muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen ja tekee kokonaisarvion.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kohtaa erilaisissa ammatillisissa vuorovaikutustilanteissa muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen ja hänen läheisensä empaattisesti kokonaisena ihmisenä

	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarkoituksenmukaisesti erilaisia tiedonkeruumenetelmiä ja muistisairauksiin kohdennettuja testejä muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen kokonaistilanteen kartoituksessa ja hyödyntää niistä saamansa tietoa • kartoittaa ihmisen elämänkulun ja sosiaalisen verkoston sekä omais- ja perhehoitotilanteen käyttäen tarkoituksenmukaisia menetelmiä • selvittää palvelujen käyttöhistorian arvioiden palvelujen vaikutukset nykytilanteeseen • kartoittaa asiantuntevasti muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen arjen turvallisuuden vaikuttavat tekijät • tunnistaa ja arvioi realistisesti muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen voimavarat, muutoksen sietokyvyn sekä tämänhetkisen kyvyn vastata niihin • selvittää riittävän laajasti edunvalvonnan tarpeen ja taloudellisen sekä hoivaan liittyvien asioiden hoidon • kokoaa asiakaslähtöisessä prosessissa tarvittavat olennaiset tiedot muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen terveydentilasta, sairauksista, lääkityksistä sekä mahdollisista käytösoireista yhdessä asiakkaan sekä hänen lähiverkostonsa kanssa ja tekee arvion tämän hetkisestä tilanteesta • arvioi asiantuntevasti muistisairaahan lääkehoitoa ja sen tarvetta oman vastuualueensa rajoissa osana moniammatillista työtä • perustelee kokonaisarviota monitieteellisellä tutkimustiedolla ja aivoterveysteen sekä muistisairauksiin liittyvällä uusimmalla tiedolla • arvioi laajasti asiakasohjauksen, neuvonnan ja kuntoutuksen sekä hyvinvointiteknologian sekä kolmannen sektorin hyödyntämisen mahdollisuudet ottaen huomioon muistiperheen sekä hänen läheisverkoston.
--	---

Opiskelija tekee muistioireisen tai muistisairaahan ihmisen arjen tukemisen suunnitelman.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää tiedon hankkimisessa ja välittämisessä riittävän laajasti monialaista verkostoa, muistisairaiden palvelujärjestelmän tuntemusta sekä valtakunnallista Muistiliittoa ja sen alueellista muistiyhdistystä • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat • laatii yksilöllisesti toteutettavan ohjauksen, neuvonnan, palvelujen ja arkikuntoutuksen suunnitelman toimien moniammatillisen työryhmän jäsenenä, jossa osallisena ovat muistisairas, muistiperheen jäsenet, omaishoitajat tai muu lähiverkosto • käyttää tarkoituksenmukaisesti toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita ja hyödyntää niistä saatavaa tietoa muistisairaahan arjen tukemisen suunnittelussa • tekee yksilöllisesti suunnitelman tarkoituksenmukaisista ja mahdollisista arjen tukitoimista, arkiteknologian hyödyntämisestä sekä erilaisista palveluista ja interventioista muistioireiselle tai muistisairaalle ja muistiperheelle • ottaa suunnitelmassa huomioon muistisairaahan yksilöllisen lääkehoidon ja lääkkeettömän hoidon mahdollisuudet • hyödyntää tarkoituksenmukaisesti näyttöön perustuvia toimintamalleja muistiperheiden ja omaishoitajien tukemisessa • kartoittaa kokonaisvaltaisesti verkostoyhteistyön mahdollisuuksia, suunnittelee ja luo uutta moniammatillista

rajapintatyötä muistioireisen tai muistisairaana ihmisen sekä hänen perheensä kokonaistilanteen edistämiseksi

Opiskelija toimii muistioireisen tai muistisairaana ihmisen kanssa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• toimii muistisairaana asiakaspalvelutilanteissa ajantasaisten säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti• noudattaa toiminnassaan ammattieettisiä periaatteita erityisesti huomioiden muistioireisen tai muistisairaana ihmisen itsemääräämisoikeuden• noudattaa asiakas- ja työturvallisuutta• toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa• kohtaa muistioireisen tai muistisairaana ihmisen monikulttuurissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä hyödyntäen erilaisia ja tarkoituksenmukaisia vuorovaikutusmenetelmiä huomioiden haasteelliset tilanteet ja mahdolliset käytösoireet• kuuntelee aidosti muistioireista tai muistisairaasta ihmistä, muistiperheen jäseniä sekä läheisverkostoa• toimii huomioiden muistioireisen tai muistisairaana ihmisen kokonaistilanteen, parisuhteen, omaishoitajan sekä läheisverkoston• edistää yksilöllisesti muistioireisen tai muistisairaana ihmisen osallisuutta, toimijuutta sekä elämän mielekkyyden säilymistä• ohjaa tarkoituksenmukaisesti muistioireista ja muistisairaasta sekä hänen läheisiään teknologian käytössä ja käyttöön ottamisessa• tukee asiantuntevasti muistioireisen tai muistisairaana ihmisen arjen turvallisuutta erilaisissa ympäristöissä• huomioi toiminnassaan yksilöllisesti muistioireisen tai muistisairaana ihmisen fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset, hengelliset ja henkiset voimavarat, muutoksen sietokyvyn sekä kyvyn vastata niihin• hyödyntää työssään vastavuoroisesti muita verkostotoimijoita ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia• hyödyntää alan hyvien käytänteiden uusinta tietoa ja toimintamalleja sekä työskentelee tutkivalla ja kehittäväällä työotteella• toimii moniammatillisessa työryhmässä osaamistaan jakaen• huolehtii aktiivisesti omasta ja omalta osaltaan työyhteisön työhyvinvoinnista• toimii kestäväen kehityksen periaatteiden vaatimalla tavalla• soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti• edistää asiantuntevasti muistityön laatua ja vaikuttavuutta.

Opiskelija arvioi ja kehittää muistioireisen tai muistisairaana ihmisen arjen tukemista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• arvioi toimintaansa työprosessien eri vaiheissa realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen• arvioi ja kehittää toimintaansa asiakaslähtöisesti yhdessä omaishoitajien ja lähiverkoston kanssa• arvioi ja kehittää muistityötä uusimman näyttöön perustuvan tiedon ja toimintamallien mukaisesti

- hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa toimintaansa tarvittaessa kehittämällä myös tunnetaitojaan
- esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämissuhteita
- osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualueilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Palliatiivinen hoitotyö, 60 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kohdata palliatiivista hoitoa tarvitsevan ihmisen ja tehdä kokonaisarvion
- suunnitella palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen hoitotyötä
- toteuttaa palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen hoitotyötä
- arvioida ja kehittää palliatiivista hoitotyötä.

Arviointi

Opiskelija kohtaa palliatiivista hoitoa tarvitsevan ihmisen ja tekee kokonaisarvion.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kohtaa parantumattomasti sairaan ihmisen kokonaisena ihmisenä empaattisesti eettisiä periaatteita noudattaen samalla tunnistuen ja arvioiden omia tunteitaan • kokoaa tarvittavat olennaiset tiedot ja toiveet tarkoituksenmukaisesti asiakaslähtöistä palliatiivista hoitoa varten yhdessä parantumattomasti sairaan ihmisen ja hänen lähiverkostonsa kanssa yksilöllisen moniammatillisesti hyödynnettävän suunnitelman perustaksi • käyttää kokonaistilanteen kartoituksessa tarkoituksenmukaisesti toimintamalleja ja menetelmiä sekä selvittää elämän loppuvaiheessa olevan ihmisen mahdollisen hoitotahdon ja sosiaalisen verkoston sekä sen merkityksen • tekee omalla vastuualueellaan asiantuntevasti kokonaisarvion oireenmukaisesta, tuskaa lievittävästä ja vähentävästä sekä helpottavasta lääkehoidosta ja muusta hoidosta sisältäen kivun ja muiden oireiden lievityksen sekä psykologiset, sosiaaliset ja hengelliset sekä elämäntutkimukselliset asiat hoidon moniammatillisesta yhteissuunnittelua varten • käyttää ammatillisesti elämän loppuvaiheen hoidon vakiintuneita käsitteitä ja selvittää niitä tarpeen mukaan palliatiivisessa hoidossa olevalle ihmiselle ja hänen läheisilleen

	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ja arvioi realistisesti palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen ja hänen läheistensä voimavarat, suhtautumisen kuolemaan ja siihen liittyvään prosessiin sekä hoidon ja tuen tarpeen elämän rajallisuuden hyväksymisessä perustelee kokonaisarviota tutkimustiedolla ja käyttää asiantuntevasti palliatiiviseen hoitotyöhön liittyviä käsitteitä.
--	---

Opiskelija suunnittelee palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen hoitotyötä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu ammatillisesti omalla vastualueellaan palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen hoidon suunnitteluun osana moniammatillista työryhmää hyödyntää monipuolisesti työryhmän osaamista saumattoman yhteistyön toteutumiseksi kokoaa suunnittelua ja toteuttamista varten terveydentilaan ja sairauksiin liittyvät olennaiset tiedot tehden niistä kokonaisarvion moniammatillisessa työryhmässä sekä yhdessä potilaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa hyödyntää suunnittelussa tarkoituksenmukaisesti palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen ja hänen omaistensa tai läheistensä antamia tietoja hoidossa olevan ihmisen elämänkulusta ja sairaushistoriasta toimii kirjaamista ja potilasasiakirjoja sekä tietoturvan ja henkilötietojen käsittelyä ja säilyttämistä ohjaavien säädösten mukaisesti suunnittelee palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen kokonaisuhoitoa toteutumista huomoiden itsemääräämisoikeuden käyttää tarkoituksenmukaisia toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita ja hyödyntää niistä saatavaa tietoa palliatiivisen hoidon yksilöllisessä suunnittelussa käyttää asianmukaisesti sähköistä potilastietojärjestelmää ja kirjaa tiedot huomioiden tietoturvan ja potilasasiakirjoja sekä henkilötietojen käsittelyä, säilyttämistä ja arkistointia ohjaavat säädökset ottaa suunnitelmassa luovasti huomioon eri kulttuurien tavat elämän suuntautuessa kohti arvokasta kuolemaa kiinnittää suunnitelmassa monipuolisesti huomiota erilaisten potilasryhmien palliatiivisen hoidon erityistarpeisiin huomioiden perhekeskeisyyden tarpeen mukaan ottaa asianmukaisesti huomioon hoitoympäristöjen erityispiirteet kokonaisuhoitoa suunnitellussa kartoittaa riittävän laajasti verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja olemassa olevia käytänteitä sekä suunnittelee ja luo uutta moniammatillista rajapintatyötä palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen kokonaistilanteen edistämiseksi suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat.

Opiskelija toteuttaa palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen hoitotyötä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> on erilaisissa vuorovaikutus- ja hoitotilanteissa arvostaen läsnä ja kuuntelee palliatiivisessa hoidossa olevaa ihmistä potilasta sekä hänen läheisiään rohkaisten heitä ilmaisemaan erilaisia tunteita

- viestii ja on vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella ja yhdellä vieraalla kielellä
- hyödyntää tarkoituksenmukaisesti kokoamaansa tietoa palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen kokonaistilanteesta tukien parantumattomasti sairasta ihmistä ja hänen läheisiään hyvän loppuelämän saavuttamiseksi
- noudattaa toiminnassaan ammattieettisiä periaatteita ja toimii moniammatillisessa työryhmässä tehdyn hoitosuunnitelman mukaisesti hoitaen palliatiivisessa hoidossa olevaa ihmistä yksilöllisesti itsemäärämisoikeutta kunnioittaen ja huomioiden hoidettavan ihmisen perustarpeet, sairaudet ja palliatiivisen hoidon erityispiirteisiin liittyvän muun oireenmukaisen ja kokonaisvaltaisen hoidon
- toteuttaa omalla vastuualueellaan tarkoituksenmukaisesti ja ammatillisesti palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen oireenmukaista lääkehoitoa sekä lääkkeetöntä hoitoa erilaisissa hoitoympäristöissä
- arvioi omalla vastuualueellaan asiantuntevasti yhdessä muiden hoitoon osallistuneiden kanssa hoitoa ja hoidon tarpeen muutoksia
- tukee ammatillisesti toimien palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen sosiaalisia ja kulttuurisia tarpeita käyttäen tarkoituksenmukaisesti musiikkia, kuvaa, tarinoita, kirjallisuutta sekä muita luovia ja kulttuurisia työvälineitä sekä hoidettavan ihmisen että hänen läheistensä tai omaisten hyvinvoinnin edistämiseksi
- ottaa toiminnassaan huomioon ajantasaiset kansalliset ja kansainväliset säädökset, määräykset, Käypä hoito -suositukset sekä toimintaympäristön ohjeet
- keskustelee ammatillisesti palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen ja hänen läheistensä kanssa mahdollisuuksista elää parantumattomasti sairaana elämää täysipainoisesti ja laadukkaasti
- käy empatiaa osoittaen vuoropuhelua palliatiivisessa hoidossa olevan ihmisen ja hänen läheistensä kanssa elämän rajallisuudesta ja lähestyvistä kuolemasta sekä eletystä elämästä käyttäen tarvittaessa korvaavia kommunikaatiomenetelmiä
- tukee inhimillisyyttä osoittaen palliatiivisessa hoidossa olevaa ihmistä sekä hänen omaisiaan ja läheisiään surun eri vaiheissa heidän tarpeittensa mukaan
- ottaa toiminnassaan huomioon potilas- ja työturvallisuuden asiantuntijuuttaan osoittaen
- hyödyntää asiantuntevasti työssään verkostotoimijoiden, eri kirkkojen ja uskonnollisen yhteisöjen työntekijöiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuuksia auttaa palliatiivisessa hoidossa olevaa ihmistä ja hänen omaisiaan tai läheisiään
- soveltaa omassa työssään palliatiivista hoitoa koskevaa ajankohtaista tutkimustietoa ja näyttöön perustuvia hyviä käytänteitä toimintaansa perustellen ja toimintaa ja sen laatua kehittäen
- tuottaa ammatillisesti omalla vastuualueellaan tietoa lääkärille saattohoitopäätöstä varten
- toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilaneissa monipuolisesti ja kriittisesti.

Opiskelija arvioi ja kehittää palliatiivista hoitotyötä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja osaamistaan sekä voimavarojaan palliatiivisen hoidon toteuttajana osana moniammatillista työryhmää• arvioi omaa ja muiden hoitoon osallistuneiden toimintaa työprosessien eri vaiheissa kehittäen oman vastuualueensa osalta palliatiivista hoitotyötä• hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa toimintaansa tarvittaessa• arvioi ammatillisesti toimintaansa omaisten ja läheisten tukemisessa ja ohjaamisessa• arvioi ja kehittää omaa ja työyhteisön toimintaa asiakaslähtöisesti edistäen ammattiryhmien saumatonta yhteistyötä, toiminnan inhimillisyyttä, pitkäjänteisyyttä ja laatua• esittää perustellen työhön ja toimintaympäristöön liittyviä kehittämisehdotuksia• arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen• osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä elämän loppuvaiheessa oleville ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä, yrityksissä tai kolmannella sektorilla, palliatiivisen hoitotyön tehtävissä ammattitaitovaatimusten mukaisesti. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Saattohoitotyö, kuoleman kohtaaminen ja läheisten tukeminen, 60 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kohdata kuolevan ihmisen ja hänen läheisensä ja tehdä kokonaisarvion
- suunnitella saattohoidossa olevan ihmisen hoitotyötä
- toteuttaa saattohoitotyötä ja tukea kuolevan ihmisen läheisiä
- arvioida ja kehittää saattohoitotyötä.

Arviointi

Opiskelija kohtaa kuolevan ihmisen ja hänen läheisensä ja tekee kokonaisarvion.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• kohtaa kuolemaa lähestyvän kokonaisena ihmisenä empaattisesti ja eettisiä periaatteita noudattaen samalla omia tunteitaan tunnistaen ja arvioiden• kokoaa ammatillisesti tarvittavat olennaiset tiedot ja toiveet asiakaslähtöistä ja tarkoituksenmukaista saattohoitoa varten

	<p>yhdessä kuolevan ihmisen ja hänen lähiverkostonsa kanssa yksilöllisen suunnitelman perustaksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää kokonaistilanteen kartoituksessa tarkoituksenmukaisesti toimintamalleja ja menetelmiä sekä selvittää kuolevan ihmisen mahdollisen hoitotahdon ja sosiaalisen verkoston sekä sen merkityksen • tekee itsenäisesti omalla vastuualueellaan kokonaisarvion saattohoidon moniammatillista yhteissuunnittelua varten • hyödyntää kokoamaansa tietoa tarkoituksenmukaisesti saattohoidossa olevan ihmisen kohtaamisessa käyttäen ammatillisesti kuolevan ihmisen hoidossa vakiintuneita käsitteitä ja selvittää niitä tarpeen mukaan myös saattohoidossa olevalle ja hänen läheisilleen • tunnistaa ja arvioi realistisesti elämän loppuvaiheessa olevan ihmisen ja hänen läheistensä voimavarat, suhtautumisen kuolemaan ja siihen liittyvään prosessiin sekä hoidon ja tuen tarpeen • perustelee kokonaisarviota tutkimustiedolla ja käyttää asiantuntevasti käsitteitä elvytyskielto (DNR), luonnollisen kuoleman salliminen (AND) ja loppuun asti hoitaminen (EoLC) • arvioi omalla vastuualueellaan ammatillisesti saattohoidossa olevan ihmisen oireenmukaisen hoidon, joka sisältää erilaisen kivun hoidon sekä muun lääkehoidon ja niiden muutokset koko saattohoidon ja kuolinprosessin ajan • tunnistaa luotettavasti kuoleman merkit • kohtaa vainajan hänen yksilöllistä elämäänsä arvostaen • käsittelee tarkoituksenmukaisesti omia tunteitaan kuoleman ja kuolleen ihmisen kohtaamisessa keskustellen niistä työyhteisössä • tunnistaa ja arvioi ammattimaisesti ikääntyneen kuolleen ihmisen omaisten ja läheisten voimavarat, suhtautumisen kuolemaan ja siihen liittyvään prosessiin sekä tuen tarpeen.
--	---

Opiskelija suunnittelee saattohoidossa olevan ihmisen hoitotyötä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu omalla vastuualueellaan moniammatillisessa työryhmässä kuolemaa lähestyvän ihmisen elämän loppuvaiheen hoidon suunnitteluun sisällyttäen siihen hyvän kokonaisvaltaisen perushoidon ja oireiden lievittämisen • hyödyntää saattohoidossa olevan ihmisen ja hänen omaistensa tai läheistensä antamia tietoja hoidossa olevan ihmisen elämänkulusta ja sairaushistoriasta sekä mahdollisesta hoitotahdosta • käyttää tarkoituksenmukaisia toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita ja hyödyntää niistä saatavaa tietoa elämän loppuvaiheen hoidon yksilöllisessä suunnittelussa • käyttää asianmukaisesti sähköistä potilastietojärjestelmää ja kirjaa tiedot potilasasiakirjoja ja henkilötietojen käsittelyä, säilyttämistä ja arkistointia ohjaavat säädökset huomioiden • ottaa suunnitelmassa luovasti huomioon eri kulttuurien tavat kuolinprosessin aikana • tuottaa ammatillisesti omalla vastuualueellaan tietoa lääkärille saattohoitoa koskevia päätöksiä varten • kiinnittää suunnitelmassa monipuolisesti huomiota erilaisten potilasryhmien elämän loppuvaiheen hoidon erityistarpeisiin huomioiden perhekeskeisyyden tarpeen mukaan

	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon monipuolisesti hoitoympäristöjen erityispiirteet saattohoidon suunnittelussa ja selvittää työyhteisön toimintamallin kuoleman kohtaamisessa • kartoittaa riittävän laajasti verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja olemassa olevia käytänteitä hyvän yksilöllisen saattohoidon suunnittelemiseksi • tekee ammatillisen suunnitelman kuoleman kohtaamiseen liittyvien omien tunteiden käsittelemiseksi • ottaa suunnittelutyössä huomioon monipuolisesti eri kulttuurien tavat toimia kuoleman kohdatessa ja sen jälkeen • hyödyntää mahdollisuuksien mukaan moniammatillisen työryhmän osaamista ja suunnittelee kuolevan ihmisen hoidon toteutuksen huomioiden läheisten toiveet • suunnittelee ja luo uutta moniammatillista rajapintatyötä kuolevan ihmisen kokonaistilanteen edistämiseksi • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat.
--	---

Opiskelija toteuttaa saattohoitotyötä ja tukee kuolevan ihmisen läheisiä.

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • on erilaisissa vuorovaikutus- ja hoitotilanteissa läsnä arvostaen saattohoidossa olevan ihmisen elämää • kuuntelee inhimillisyyttä osoittaen saattohoidossa olevaa ja kuolevaa ihmistä sekä hänen läheisiään rohkaisten heitä ilmaisemaan erilaisia tunteita • noudattaa toiminnassaan ammattieettisiä periaatteita ja toimii moniammatillisessa työryhmässä tehdyn hoitosuunnitelman mukaisesti • kunnioittaa kuolevan ihmisen itsemääräämisoikeutta, hoitotahtoa ja arvokkaan kuoleman monikulttuurista olemusta • toteuttaa omalla vastuualueellaan moniammatillisen työryhmän jäsenenä ja osana hoito- ja palveluketjua kuolevan ihmisen oireenmukaista lääkkeetöntä hoitoa sekä lääkehoitoa ammatillisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla siinä ympäristössä, missä kuoleva ihminen on • toimii huomioiden ajantasaiset kansalliset ja kansainväliset säädökset, määräykset, Käypä hoito -suositukset sekä toimintaympäristön ohjeet • hallitsee suullisen ja kirjallisen viestinnän toimintatavat työyhteisössä sovitulla tavalla sekä potilasasiakirjoja ja henkilötietojen kirjaamista, käsittelyä, säilyttämistä ja arkistointia ohjaavat säädösten mukaisen toiminnan • keskustelee kuolevan ihmisen kanssa lähestyvistä kuolemasta ja eletystä elämästä kunnioittaen kuolevan ihmisen elämää ja käyttäen tarvittaessa puhetta korvaavia kommunikaatiomenetelmiä • edistää toimien luottamuksellisen ilmapiirin syntymistä ja rohkaisee kuolevaa ihmistä pohtimaan eksistentiaalisia, henkisiä, hengellisiä, uskonnollisia ja elämän tarkoituksellisuuden kysymyksiä • rohkaisee suullisesti kuolevaa ihmistä ilmaisemaan läheisyyden, esteettisyyden, seksuaalisuuden ja kosketuksen tarpeita • tukee kuolevaa ihmistä sekä hänen omaisiaan ja läheisiään ammatillisesti surun eri vaiheissa heidän tarpeittensa mukaan kannustaen toivoa antavien asioiden löytymistä • tukee kuolevan ihmisen sosiaalisia ja kulttuurisia tarpeita käyttäen tarkoituksenmukaisesti musiikkia, kuvaa, tarinoita,

kirjallisuutta sekä muita luovia ja kulttuurisia työvälineitä elämän loppuvaiheessa olevan ihmisen ja hänen läheistensä tai omaisten hyvinvoinnin edistämiseksi

- toimii potilas- ja työturvallisuutta noudattaen
- hoitaa kuolemaa lähestyvää ihmistä yksilöllisesti itsemäärämisoikeutta kunnioittaen ja huomioiden saattohoidossa olevan ihmisen perustarpeet, sairaudet ja saattohoidon erityispiirteisiin liittyvän muun oireenmukaisen ja kokonaisvaltaisen hoidon
- hyödyntää työssään monipuolisesti verkostotoimijoiden, eri kirkkojen ja uskonnollisen yhteisöjen työntekijöiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuuksia auttaa kuolevaa ihmistä ja hänen omaisiaan tai läheisiään erottaen selkeästi ammattimaisen ja vapaaehtoisen työn roolit kuolevan ihmisen hoitamisessa
- havainnoi tarkasti kuoleman lähestymisen merkkejä ja kuolevan ihmisen yksilöllisiä tarpeita vastaten tarkoituksenmukaisesti niihin koko kuolinprosessin ajan
- tiedottaa aktiivisesti oman vastuualueensa mukaisesti lähestyvän kuoleman merkeistä ja kuolevan ihmisen yksilöllisistä tarpeista kuolevan ihmisen omaisille ja läheisille sekä työyhteisön jäsenille
- jakaa vastuullisesti osaamistaan elämän loppuvaiheen hoidosta moniammatillisen työryhmän käyttöön
- käsittelee ammatillisesti omia tunnereaktioitaan kuolevan ihmisen hoitamisessa ja arvioi työn kuormitustekijöitä suhteessa omaan työhyvinvointiinsa
- hyödyntää tavoitteellisesti työssään vertaistukea ja hyödyntää työnohjauksen mahdollisuuden
- arvioi hoitoon osallistuneiden kanssa yhdessä saattohoidon toteutumista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin
- soveltaa kuolevan ihmisen hoitamista koskevaa ajankohtaista tutkimustietoa ja näyttöön perustuvia hyviä käytänteitä omassa työssään ja työyhteisössä edistäen elämän loppuvaiheen hoidon laatua
- noudattaa kestäväen kehityksen periaatteita kuolevan ihmisen hoidossa (
- toimii kuoleman tapahtuessa kyseisen hoitoympäristön ohjeistuksen ja käytäntöjen mukaisesti sekä vainajan omaisten ja läheisten kanssa sovitulla tavalla
- tiedottaa kuolemasta sovitusti kuolleen ihmisen omaisille ja läheisille empatiaa ja ymmärrystä sekä osaanottoa osoittaen
- kirjaa kuolinhetken tapahtumat asiallisesti vainajan asiakirjoihin ja huolehtii siitä, että omaiset ja läheiset saavat tarpeellisen tiedon kuolinhetken tapahtumista
- selvittää ammattimaisesti omaisille ja läheisille vainajan hyvästelemisen mahdollisuudet ja käytänteet
- hyödyntää tarkoituksenmukaisesti alan hyvien käytänteiden uusinta tietoa sekä työskentelee tutkivalla ja kehittäväällä työotteella
- toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti.

Opiskelija arvioi ja kehittää saattohoitotyötä.

Opiskelija

Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja voimavarojaan saattohoidossa olevan ihmisen hoidossa ja tarkastelee soveltuvuuttaan kuolevan ihmisen hoitamiseen • arvioi tiedostavasti soveltuvuuttaan kuolleen ihmisen hoitamisessa ja läheisten tukijana • arvioi omaa ja muiden hoitoon osallistuneiden toimintaa realistisesti työprosessien eri vaiheissa ja kehittää elämän loppuvaiheen hoitoa suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti • hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa toimintaansa tarvittaessa • arvioi työyhteisön käytäntöjen mukaisesti omaisten ja läheisten tukemisen ja ohjaamisen onnistumista • arvioi ja kehittää omaa ja työyhteisön toimintaa asiakaslähtöisesti • esittää suullisesti havaitsemiaan kehittämistarpeita kuolevan ihmisen hoitamisessa sekä omaisten ja läheisten tukemisessä edistäen toiminnan laatua • esittää kirjallisesti työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämissuhteita • arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen • osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.
----------------------------------	---

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla saattohoitotyössä sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä, kolmannella sektorilla tai yrityksissä, joissa kohtaa elämän loppuvaiheessa olevia ihmisiä ja heidän läheisiään. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Kuolleen ihmisen hoito ja läheisten tukeminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kohdata vainajan ja arvioida läheisten tarvitseman tuen
- suunnitella kuolleen ihmisen hoidon ja läheisten tukemisen
- hoitaa kuollutta ihmistä ja tukea vainajan läheisiä
- arvioida ja kehittää kuolleen ihmisen hoitoa ja läheisten tukemista.

Arviointi

Opiskelija kohtaa vainajan ja arvioi läheisten tarvitseman tuen.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kohtaa vainajan hänen yksilöllistä elämäänsä arvostaen • tunnistaa luotettavasti kuoleman merkit • käsittelee omia tunteitaan kuoleman ja kuolleen ihmisen kohtaamisessa keskustellen niistä työyhteisössä

	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää kuolleen ihmisen kuoleman jälkeisen hoidon huomioiden monikulttuuriset toimintamallit ja vainajan sekä omaisten ja läheisten toiveet • tunnistaa ja arvioi kokonaisvaltaisesti kuolleen ihmisen omaisten ja läheisten voimavarat, suhtautumisen kuolemaan ja siihen liittyvään prosessiin sekä hoidon ja tuen tarpeen.
--	---

Opiskelija suunnittelee kuolleen ihmisen hoidon ja läheisten tukemisen.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää työyhteisön toimintamallin kuoleman kohtaamisessa ja vainajan laittamisessa ottaen huomioon monikulttuurisuuden sekä yksilöllisyyden kuolleen ihmisen hoidossa • suunnittelee kuolleen ihmisen hoidon ottaen huomioon hoitoympäristöjen erityispiirteet vainajaan liittyvän hoidon suunnittelussa • ottaa suunnittelutyössä huomioon eri kulttuurien tavat toimia kuoleman kohdatessa ja sen jälkeen • suunnittelee tarkoituksenmukaisesti kuolleen ihmisen hoitoon ja läheisten tukemiseen kauniit elämän kunnioittamisen käytänteet • tekee tarkoituksenmukaisen suunnitelman kuoleman kohtaamiseen liittyvien omien tunteiden käsittelemiseksi • hyödyntää moniammatillisen työryhmän osaamista monipuolisesti ja suunnittelee kuolleen hoidon toteutuksen huomioiden läheisten toiveet • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat.

Opiskelija hoitaa kuollutta ihmistä ja tukee vainajan läheisiä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii kuoleman tapahtuessa kyseisen hoitoympäristön ohjeistuksen ja käytäntöjen mukaisesti sekä vainajan omaisten ja läheisten kanssa sovitulla tavalla • tiedottaa kuolemasta sovitusti kuolleen ihmisen omaisille ja läheisille empatiaa ja ymmärrystä sekä osaanottoa osoittaen • kirjaa kuolinhetken tapahtumat asiallisesti vainajan asiakirjoihin ja huolehtii siitä, että omaiset ja läheiset saavat tarpeellisen tiedon kuolinhetken tapahtumista • toteuttaa vainajan eläessään ilmaisemaa tahtoa kuoleman jälkeistä toiminnasta ja noudattaa vainajaa hoitaessaan hänen ja hänen perheensä kulttuurisia tapoja ja käytäntöjä • toimii vainajan hoitamisessa ja siirtämisessä kyseisen hoitoympäristön ohjeistuksen, käytäntöjen ja vainajan kulttuurisen sururituun mukaisesti • toteuttaa kuolleen ihmisen hoidossa ja läheisten tukemisessa kauniita elämän kunnioittamisen käytänteitä • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • selvittää omaisille ja läheisille suullisesti vainajan hyvästelemisen mahdollisuudet ja käytänteet • ohjaa asiantuntevasti omaisia ja läheisiä toimimaan kuolemaan liittyvien käytännön asioiden hoidossa ja hautajaisjärjestelyjen aloittamisessa • käy tarvittaessa yhdessä omaisten ja läheisten kanssa läpi toimintayksikön kirjallisen ohjeen kuoleman kohdatessa • ohjaa kannustavasti omaisia ja läheisiä osallistumaan alueellaan toimiviin kriisi- ja sururyhmiin

	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa kestävän kehityksen periaatteita kuolleen ihmisen hoidossa • hyödyntää alan hyvien käytänteiden uusinta tietoa sekä työskentelee tutkivalla ja kehittäväällä työotteella • soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti.
--	---

Opiskelija arvioi ja kehittää kuolleen ihmisen hoitoa ja läheisten tukemista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi työyhteisössä yhdessä muiden toimijoiden kanssa vainajan hoitotyön toteutumista • esittää havaitsemiaan kehittämistarpeita vainajan monikulttuurisessa hoidossa ja omaisten ja läheisten tukemissa • arvioi toimintaa ja esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämissuunnitelmia • arvioi työyhteisön käytäntöjen mukaisesti omaisten ja läheisten ohjaamisen onnistumista • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja soveltuvuuttaan kuolevan ihmisen hoitamiseen • arvioi toimintaansa työprosessien eri vaiheissa ja kehittää sitä suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti • hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa toimintaansa tarvittaessa • arvioi ja kehittää toimintaansa asiakaslähtöisesti • arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen • osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveystieteiden tai yrityksissä ja muilla palvelualueilla, joissa työskennellään kuolleiden ihmisten ja heidän läheistensä kanssa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Vanhustyön työhyvinvoinnin koordinointi, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kartoittaa työyhteisön työhyvinvoinnin nykytilan
- laatia suunnitelman työhyvinvoinnin edistämiseksi
- koordinoita työhyvinvoinnin edistämistä
- arvioida ja kehittää vanhustyön työhyvinvoinnin koordinoitua.

Arviointi

Opiskelija kartoittaa työyhteisön työhyvinvoinnin nykytilan.

Opiskelija

Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tekee omasta ja työyhteisön työhyvinnoinnista nykytila-analyysin käyttäen erilaisia tiedonkeruumenetelmiä • hyödyntää analyysia varten soveltuvia työhyvinvoinnin mittareita ottaen huomioon vanhustyön erityispiirteet • selvittää kokonaisvaltaisesti työyhteisössä välittämisen kulttuuria, työterveyshuollon roolin sekä työsuojeluun liittyvän toiminnan työhyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämisessä • tekee työyhteisössä riittävän laajan selvityksen siitä, mitä työhyvinvoinnin edistämiseksi on viimeisen vuoden aikana tehty ja minkälaisia toimintamalleja työhyvinvointiin ylläpitämiseksi on käytössä • tekee suullisesti tai kirjallisesti kyselyn siitä, miten työyhteisössä tunnustetaan kognitiiviseen ergonomiaan liittyvät työn osatekijät ja työuupumuksen merkit • kartoittaa työyhteisössä tarkoituksenmukaisesti työntekijöiden osaamisen kiinnittäen erityisesti huomiota gerontologiseen osaamiseen ja asiakasymmärrykseen • tunnistaa ja arvioi työyhteisössä työhyvinvointiin vaikuttavat tekijät sekä kartoittaen työyhteisön vahvuudet, kehittämiskohteet, mahdollisuudet ja uhat työhyvinvoinnin näkökulmasta • selvittää suullisesti tai kirjallisesti, miten taidetta ja kulttuurin eri muotoja työyhteisössä hyödynnetään työhyvinvoinnin osatekijänä • hahmottaa realistisesti muutosprosessit sekä työntekijöiden voimavarat, suhtautumisen muutoksiin, muutoksen sietokyvyn sekä kyvyn vastata niihin • tekee omalla vastuualueellaan kokonaisarvion työyhteisön työhyvinvoinnista yhteistyössä työyhteisön johdon ja lähiesimiehen kanssa • perustelee kokonaisarvioita käyttäen gerontologista tutkimustietoa • arvioi tarkoituksenmukaisesti työhyvinvoinnin näkökulmasta palveluohjauksen, neuvonnan ja ennakoivien toimenpiteiden tarpeen.
----------------------------------	--

Opiskelija laatii suunnitelman työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää tarkoituksenmukaisesti nykytila-analyysista saamia tietoja suunnittelussa ja työhyvinvoinnin toteuttamisen koordinoinnissa • tekee työyhteisöön ja itselleen työhyvinvointisuunnitelmat seuraavan vuoden ajalle hyödyntäen eri asiantuntijoita ja ottaen suunnitelmissa huomioon työhyvinvoinnin eri ulottuvuudet ja työhyvinvoinnin edistämisen keinot sekä vanhustyön luonteen • suunnittelee itsenäisesti oman toimintansa työyhteisössä työhyvinvoinnin koordinoijana • esittelee dialogia työyhteisön jäsenille käyden läpi tekemänsä nykytila-analyysin ja kokonaisarvion, joka sisältää sekä kognitiivisen ergonomiaan että fyysiseen työhyvinvointiin ja toimintaympäristöön liittyviä huomioita sekä toimenpide-ehdotuksia ottaen huomioon yksilöiden tietosuojaan • laatii yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa sovitulla tavalla toimenpide-ehdotuksia sisältävän työyhteisön työhyvinvointia edistävän suunnitelman, jossa on myös taiteeseen ja kulttuuriin sekä työpaikan estetiikkaan liittyviä toimia • nimeää työhyvinvoinnin ja siinä tapahtuvien muutosten seurantaan tarkoituksenmukaisesti mittarit

	<ul style="list-style-type: none"> • kartoittaa riittävän laajasti ikääntymisen alan ammattilaisten verkostoyhteistyön mahdollisuuksia työhyvinvoinnin edistämiseksi ja luo moniammatillista rajapintaa yhteistyölle • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat.
--	---

Opiskelija koordinoi työhyvinvoinnin edistämistä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii omalla vastuualueellaan ratkaisukeskeisesti ajantasaisten säädösten, määräysten ja ohejiden mukaisesti koordinoiden työhyvinvoinnin edistämistä • esittelee työyhteisössä sovitusti työhyvinvointia edistävän suunnitelman ja tekee siihen tarpeelliset täsmennykset ja muutokset • edistää asiantuntevasti ikäosaajana ikääntymisen ilmiöön sekä vanhustyön asiakasymmärrykseen liittyvien asioiden osaamista • toimii ammattieettisesti oikein huomioiden kollegiallisuuden ja välittämisen kulttuurin • ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon työturvallisuuteen liittyvät tekijät sekä monikulttuurisuuden • virittää muita aktioidenkeskustelua työhyvinvoinnista ja työkykyisyydestä sekä niiden ylläpitämisestä ja edistämisestä • edistää aktiivisesti työympäristön tilojen viihtyisyyttä ja esteettisyyttä • edistää asiantuntevasti työyhteisön jäsenten osallistumismahdollisuuksia työhyvinvoinnin edistämiseen • esittelee työyhteisön jäsenille sovitusti vanhustyössä toimivien työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, kognitiivisen ja fyysisen ergonomian sisältöjä sekä jakaa tietoa työkykyyn vaikuttavista tekijöistä ja työkyvyn edistämisen keinoista • on aidosti läsnä erilaisissa vuorovaikutus- ja yhteistyötilanteissa ja kuuntelee työyhteisön jäseniä sekä itseään työhyvinvointiin liittyvissä asioissa • huomioi toiminnassaan realistisesti työyhteisön jäsenten yksilölliset fyysiset, pysykkiset ja sosiaaliset voimavarat, muutoksen sietokyvyn sekä kyvyn vastata niihin • hyödyntää tarkoituksellisesti työssään työnohjaajia sekä muita työhyvinvoinnin asiantuntijoita • työskentelee tutkivalla ja kehittäväällä työotteella löytäen hyviä käytänteitä työhyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen sekä ennakoivaan työhön kestäväen kehityksen periaatteet huomioiden • jakaa oma-aloitteisesti osaamistaan moniammatillisen työryhmän käyttöön • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti.

Opiskelija arvioi ja kehittää vanhustyön työhyvinvoinnin koordinoitua.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan oman ja työyhteisön työhyvinvoinnin edistämiseksi ottaen huomioon vanhustyön erityispiirteet • arvioi toimintaansa työprosessien eri vaiheissa kehittäen sitä tarkoituksenmukaisesti

- arvioi ja kehittää työyhteisössä työhyvinvoinnin edistämisen prosesseja yhteisöllisesti, ratkaisukeskeisesti ja verkostoja hyödyntäen
- hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta muuttaen toimintaansa tarvittaessa
- esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia kulttuuritietoisesti
- arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen
- osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualoilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Yhteisen työn koordinaattorina toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tehdä kokonaisarvion työyksikön toiminnasta ja sen nykytilasta
- laatia yhteisen työn organisoinnin ja koordinoinnin suunnitelman
- organisoida ja koordinoida yhteistä työtä
- arvioida ja kehittää yhteisen työn koordinaattorina toimimista.

Arviointi

Opiskelija tekee kokonaisarvion työyksikön toiminnasta ja sen nykytilasta.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • määrittää asiakkuuksien, prosessien, talouden ja osaamisen sekä moniammatillisen yhteistyön nykytilan hyödyntäen tunnuslukuja ja muita tietolähteitä • tekee kokonaisarvion vastuualueensa toiminnallisesta nykytilasta selvittäen työprosessien sisällön ja arvioiden prosessien asiakaslähtöisyyttä, sujuvuutta, taloudellisuutta ja laatua • selvittää riittävän laajasti työyhteisön työhistorian, henkilökuntaresurssit ja voimavarat sekä uusien työntekijöiden rekrytointitarpeen ja arvioi tarvittaessa vastuualueensa rekrytointitarpeita • tunnistaa monipuolisesti asiakkaiden keskeiset palvelu-, ohjaus-, neuvonta tai avuntarpeet ja sekä henkilökunnan tavoitteet ja tarpeet

	<ul style="list-style-type: none"> • tekee asiantuntevasti arvion työyhteisön jäsenten osaamisesta, vahvuuksista ja osaamisen puutteista sekä kyvystä sietää muutoksia ja vastata niihin • arvioi työyhteisössä realistisesti työn koordinoimisen, ohjaamisen, perehdytyksen ja tiimityön sekä opiskelijoiden ohjaamisen tarpeen • arvioi vastuualueensa toimintaympäristön kehityssuuntia hyödyntäen erilaisia tietolähteitä • käyttää kokonaisarvion tekemisessä monitieteistä tutkimustietoa perustellen.
--	--

Opiskelija laatii yhteisen työn organisoimisen ja koordinoimisen suunnitelman.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee riittävän hyvin Suomen palvelujärjestelmän sekä digitaalisen ohjaamisen välineet ja järjestelmät sekä verkostotyön mahdollisuudet ja hyödyntää niitä oman työn ja organisaation toiminnan suunnittelussa • käyttää tarkoituksenmukaisesti mittareita ja hyödyntää niistä saatavaa tietoa henkilökunnan osaamisen, palveluprosessien, moniammatillisen yhteistyön, taloudellisen toiminnan, laatu- ja tiimityön ohjauksen sekä kehittämisen ja projektitöiden suunnittelussa • laatii suunnitelman omalla vastuualueellaan toiminnan ja tiimityön organisoimiseksi ja kehittämiseksi käyttäen tekemiään selvityksiä ja kartoituksia • ottaa suunnitelmassaan huomioon organisaation toimintastrategian ja toimintaympäristön keskeiset muutokset sekä taloudellisuuden • osallistuu asiantuntevasti omavalvonnan suunnitteluun ja koordinoi sitä mahdollisuuksien mukaan • suunnittelee ja tekee organisaation toimintaa varten ohjeiden mukaisesti tarvittavat hankinnat hyödyntäen tarvittaessa asiantuntijoita • koordinoi keskeisille sidosryhmille suunnatun viestintäsuunnitelman tekemistä organisaatiossa tarkoituksenmukaisesti • suunnittelee luoden uutta moniammatillista rajapintatyötä ikääntyneiden asiakkaiden ja heidän lähiverkoston palveluprosessien edistämiseksi • suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat.

Opiskelija organisoii ja koordinoi yhteistä työtä.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • organisoii ja ohjaa asiantuntevasti perustehtävän tekemistä, tiimityötä ja vastuualueensa henkilöstön osaamisen kehittämistä toimien lisäksi yhtenä rekrytoinnin asiantuntijana • toimii yhteisen työn edistäjänä osallistaen työyhteisön jäsenet yhteisten tavoitteiden mukaiseen toimintaan sekä seuraa ja arvioi vastuualueensa tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden perusteella • toimii tarkoituksenmukaisesti tiimin ohjaajana sekä työyhteisön verkostoyhteyshenkilönä • tekee arviointiin perustuvia kehittämissuunnitelmia edistäen siten vanhustyön laatua ja tuloksellisuutta

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii noudattaen ajantasaista lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeistusta sekä eettisen toiminnan periaatteita • toimii omalla vastuualueellaan varmistaen sopimusten mukaisen toiminnan ja suunnitelmien toteutumisen mahdollisuuksien mukaan muuttuvissa tilanteissa • osallistuu ja ohjaa tai koordinoi tarkoituksenmukaisesti omavalvonnan toteuttamista ja arviointia • kuuntelee aktiivisesti työyhteisön jäseniä ja asiakkaita, kokoaa palautetta eri tahoilta sekä ohjaa ja koordinoi palautteen käsittelyä • edistää ikääntyneen asiakkaan osallisuutta monikulttuurisuuden huomioiden • huolehtii asiantuntevasti työturvallisuudesta ja ergonomiasta • osallistuu työyhteisön kehittämiseen ja edistään vuorovaikutteista kokeilevaa työkulttuuria • huolehtii tarkoituksenmukaisesti keskeisille sidosryhmille suunnatusta viestinnästä • toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa • osallistuu omalla vastuualueellaan kehittämisprojektien suunnitteluun, toteuttamiseen ja aikataulutukseen yhteistyössä muiden verkostotoimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa • hyödyntää alan hyvien käytänteiden uusinta tietoa ja pystyen perustelemaan toimintaansa • johtaa itseohjautuvasti työtään, toteuttaa organisaation arvoja toiminnassaan, tukee muita työyhteisön toimijoita ja kehittää valmiuksia mediakeskustelujen kohtaamisessa • hyödyntää digitaalisia työvälineitä ja järjestelmiä aktiivisesti sekä työn organisoimisessa että työyhteisön jäsenten ohjaamisessa • soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti.
--	--

Opiskelija arvioi ja kehittää yhteisen työn koordinaattorina toimimista.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti osaamistaan ja toimintaansa yhteisen työn koordinoinnissa, organisoinnissa ja kehittämisessä esittäen kehittämis ehdotuksia • arvioi ammatillisesti työprosesseja työyhteisössä ja kehittää niitä • arvioi ja kehittää omavalvontaa • arvioi ja kehittää työyhteisön yhdessä tekemistä, tiimitoimintaa ja työn laatua • kehittää tavoitteellisesti palveluita ja alan vetovoimaisuutta • hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa toimintaansa tarvittaessa • esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia • osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristöissä ikääntyneille ihmisille suunnattujen palveluiden piirissä tai kolmannella sektorilla, yrityksissä ja muilla palvelualoilla, joissa kohtaa ikääntyneitä ihmisiä toimiessaan erilaisissa palvelutehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa

ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

3. Ikääntyneen ihmisen palveluohjauksen osaamisala

Ikääntyneen palveluohjauksen osaamisalan suorittanut Palveluohjaaja (EAT) osaa ohjata ikääntynyttä ihmistä ja hänen läheisiään asioiden hoitamisessa sekä palvelujen tarkoituksenmukaisessa käytössä. Hän osaa kartoittaa ikääntyneen ihmisen elämänkulun ja toimia erilaisissa vanhustyön ydintyöprosesseissa eettisiä toimintaperiaatteita ja vanhustyötä ohjaavia säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Ikääntyneen ihmisen palveluohjauksen osaamisalan suorittanut osaa ohjata ikääntynyttä ihmistä ja hänen läheisiään arkitekologian käytössä sekä kertoa hyvinvointiteknologian hyödyntämisen mahdollisuuksista toimintakykyisyyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Osaamisalan suorittaneella on myös osaamista kehittää ikääntyneiden palveluja, hän tiedostaa verkostotyöskentelyn merkityksen ja osaa integroida työprosesseihin laadukkaan, tavoitteellisen, taloudellisen ja kestäväen kehityksen mukaisen kehittämistyön.

4. Muistioireisen ja muistisairaan ihmisen elämän tukemisen osaamisala

Muistioireisen tai muistisairaan osaamisalan suorittanut Muistihoitaja (EAT) osaa kohdata muistioireisen tai muistisairaan ihmisen ja tukea hänen elämäänsä sekä ohjata hänen läheisiään ja omaishoitajia. Hän osaa kartoittaa ikääntyneen ihmisen elämänkulun ja toimia erilaisissa vanhustyön ydintyöprosesseissa eettisiä toimintaperiaatteita ja vanhustyötä ohjaavia säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Muistioireisen tai muistisairaan ihmisen tukemisen osaamisalan suorittanut osaa ohjata ikääntynyttä ihmistä ja hänen läheisiään arkiteknologian käytössä sekä kertoa hyvinvointiteknologian hyödyntämisen mahdollisuuksista toimintakykyisyyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Osaamisalan suorittanut tiedostaa verkostotyöskentelyn merkityksen ja osaa integroida työprosesseihin laadukkaan, tavoitteellisen, taloudellisen ja kestävän kehityksen mukaisen kehittämistyön.

5. Ikävalmennuksen osaamisala

Ikävalmentajan osaamisalan suorittanut Ikävalmentaja (EAT) osaa kartoittaa ikääntyneen ihmisen elämänkulun ja toimia erilaisissa vanhustyön ydintyöprosesseissa eettisiä toimintaperiaatteita ja vanhustyötä ohjaavia säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Hän osaa ohjata ikääntyneitä ihmisiä ja hänen läheisiään arkiteknologian käytössä sekä kertoa hyvinvointiteknologian hyödyntämisen mahdollisuuksista toimintakykyisyyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Osaamisalan suorittanut tiedostaa verkostotyöskentelyn merkityksen ja osaa integroida työprosesseihin laadukkaan, tavoitteellisen, taloudellisen ja kestävä kehityksen mukaisen kehittämistyön. Ikävalmennuksen osaamisalan suorittanut osaa asiantuntijuutta osoittaen edistää ikääntyneen ihmisen toimintakykyisyyttä ja kokonaisvaltaista arjen turvallisuutta.

6. Elämän loppuvaiheen hoidon osaamisala

Elämän loppuvaiheen hoidon osaamisalan suorittanut Saattohoitaja (EAT) osaa toteuttaa palliatiivista hoitotyötä ja toimia saattohoidossa vastuuhoidajana. Osaamisalan suorittanut osaa kohdata palliatiivista hoitoa tarvitsevan ja kuolevan ihmisen sekä hänen läheisensä ja tehdä kokonaisarvion omalla vastuualueellaan palliatiivista hoitotyötä ja saattohoitoa varten, suunnitella ja toteuttaa moniammatillisessa työryhmässä hoitoa huomioiden hoidettavan ihmisen perustarpeet, sairaudet sekä palliatiivisen hoidon tai saattohoidon erityispiirteisiin liittyvän muun oireenmukaisen ja kokonaisvaltaisen hoidon. Hän osaa arvioida ja kehittää elämän loppuvaiheen hoitoa. Osaamisalan suorittanut osaa keskustella kuolevan elämästä ja tukea surun eri vaiheissa hoidettavaa ja hänen läheisiään. Hän osaa käsitellä omia tunteita ja arvioida toimintaansa saattohoitajana.

Vanhustyön erikoisammattitutkinto ei sinällään anna pätevyyttä toteuttaa lääkehoidon tehtäviä. Vanhustyön erikoisammattitutkinnon Elämän loppuvaiheen hoidon osaamisalan suorittaminen edellyttää sellaista vaativaa terveysalan osaamista, jota on käytännössä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt rekisteröidään sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ylläpitämään keskusrekisteriin. Voimassaolevien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettujen säädösten mukaan Vanhustyön erikoisammattitutkinnon suorittaneita ei rekisteröidä ammattihenkilöinä.